

FACULTEIT MANAGEMENT EN BESTUUR
vakgroep Bestuurskunde

Tentamen: Strafrecht (1900174107)

Datum: 5 november 2012

Tijd: 08:45 – 12:15u

Plaats: CR 2K

Docent: Harmsen

Dit tentamen bestaat uit één casus met open vragen. Let goed op de vraagstellingen die veelal met ‘stel dat’ beginnen.

Motiveer alle antwoorden zorgvuldig en uitvoerig, zo nodig (en dat is vrijwel altijd het geval) aan de hand van wet en jurisprudentie! Schrijf wetteksten niet over, maar verwijst ernaar en leg uit waarom deze al dan niet van toepassing zijn. Schrijf duidelijk! Onleesbare antwoorden worden fout gerekend.

Je hebt drie en een half uur de tijd om dit tentamen te maken.

Succes!

De heer Zevenster heeft als exploitant van het Shell tankstation te Houten, gelegen aan de autosnelweg A2, aangifte gedaan van diefstal van diesel op 22 oktober 2011. Hij heeft verklaard dat zijn manager hem de desbetreffende dag omstreeks 09:30 uur wees op een personenauto van het merk Ford Focus, waarvan de kentekenplaat aan de voorzijde slecht was bevestigd. De bestuurder van de blauwe Ford Focus stond op dat moment te tanken; er bevond zich ook nog een jongere manspersoon, gezeten op de bijrijderstoel, in deze auto. De bestuurder van de Ford Focus had bij het tankstation getankt voor een bedrag van € 56,63 aan V-Power diesel. Nadat Zevenster de bestuurder op het scheefhangen van zijn kentekenplaat had gewezen, stapte deze onmiddellijk in zijn auto en reed snel weg, zonder voor deze diesel te betalen.

Van de diefstal van de brandstof heeft de heer Zevenster onmiddellijk een melding gedaan bij 112. Vervolgens is de KLPD ingeseind, waarbij ook het kenteken is doorgegeven. Zevenster is daarop ook zelf in zijn auto gestapt en de A2 opgereden, achter de weggereden personenauto aan. Ter hoogte van Zaltbommel zag hij de Ford Focus voor zich rijden en heeft hij hem verder gevolgd.

Vraag 1.

Stel: Zevenster verliest de Ford Focus tijdens zijn achtervolging uit het oog. Ook de politie slaagt er daarna niet meer in om die dag de Ford Focus nog te traceren. De volgende dag ziet een in Houten woonachtige en oplettende wandelaar, die bovendien toevallig bevriend is met Zevenster, ergens diep in een bos, niet ver van Houten, twee mannen – een man op leeftijd en een jongere persoon - in een blauwe Ford Focus zitten. Even later stappen de mannen uit de auto en de wandelaar ziet dat één van de mannen de scheefhangende kentekenplaten van de auto aan het verwijderen is. Omdat hem de vorige dag de benzinediefstal door een oudere en jongere man met een blauwe Ford Focus ter ore is gekomen via zijn vriend Zevenster, aarzelt de wandelaar niet langer en belt hij 112 met de mededeling dat hij ‘de dieven van het Shell-tankstation aan de A2 op de korrel heeft’.

Vraag 1a.

De mannen horen de wandelaar bellen en nemen spoorlags de benen. De wandelaar bedenkt zich daarop geen moment en zet de achtervolging in. “Die kleine moet ik kunnen hebben”, zo denkt hij. Op een zeker moment krijgt hij de kleinste van de twee inderdaad te pakken en duwt hem hardhandig tegen de grond. ‘Ik heb je, schurk! Blijf waar je bent! Geen beweging. Je bent aangehouden, de politie komt eraan.’ De grootste van de twee mannen weet te ontkomen. Mocht de wandelaar deze (kleine) man aanhouden? (4p)

Vraag 1b.

Stel, het gestelde onder 1a heeft zich niet voorgedaan.

De politie arriveert binnen 7 minuten na de 112-melding van de wandelaar, weet de twee mannen te verrassen en gaat over tot aanhouding van de twee. Bespreek of en zo ja vervolgens de voorwaarden waaronder de aanhouding van deze mannen in het bos als rechtmatig kan worden beschouwd (6p)

Vraag 1c.

Stel, het gestelde onder 1a en 1b heeft zich niet voorgedaan.

De mannen horen de wandelaar bellen en slaan onmiddellijk op de vlucht. De wandelaar zet daarop de achtervolging in en verliest beide mannen niet uit het oog. Ondertussen heeft hij voortdurend telefonisch contact met de meldkamer van de politie. Na ruim 30 minuten bereiken de mannen de bebouwde kom van Houten. Zij rennen een woonwijk in, de wandelaar heeft hen nog steeds in het vizier, en gaan op een zeker ogenblik een woning binnen. De wandelaar ziet dat gebeuren, houdt zich schuil achter een muurtje en geeft de politie telefonisch de betreffende locatie door. Even later arriveren twee politieauto's; vier agenten stappen uit. Bespreek de voorwaarden waaronder zij bevoegd zijn de twee mannen op dat moment in de woning aan te houden. (5p)

Vraag 2.

(Al hetgeen onder vraag 1 is gesteld, heeft zich niet voorgedaan)

Stel. Zevenster heeft vanaf het moment dat hij de Ford Focus voor zich zag rijden, contact gehouden met 112. Ter hoogte van Nieuwegein zag hij dat een eerste politieauto de snelweg op kwam. Hij zag dat deze politieauto achter de Ford Focus ging aanrijden. Even later zag hij meerdere politieauto's. Hij zag, terwijl hij achter de Ford Focus aanreed, dat de bestuurder probeerde de politieauto's van de weg af te drukken. De bestuurder maakte veel bewegingen naar links en naar rechts. Hij ging steeds roekelozier rijden, aldus Zevenster. Toen de politie achter hen aanreed, versnelde de bestuurder. Hij had een snelheid van 140 à 150 kilometer per uur, aldus andere getuigen (weggebruikers op dat moment). Meerdere politieauto's hebben getracht de bestuurder tot stoppen te dwingen door met een 'Stop Politie' bord voor en achter de Ford Focus te gaan rijden. Daarbij heeft zich volgens de achtervolgende politieagenten (verbalisanten) het volgende voorgedaan:

Verbalisant [verbalisant 2] heeft verklaard dat hij zich als bestuurder samen met verbalisant [verbalisant 3] in het opvallende politievoertuig met oproepnummer 60:40 bevond. Ter hoogte van Nieuwegein heeft hij op de A2 ingevoegd en is hij achter de Ford Focus aan gaan rijden. Hij heeft daarop het 'Stop Politie' signaal aan de voorzijde van het voertuig aangezet, maar hij zag dat de bestuurder van de Ford Focus daar niet op reageerde. Hij zag op een gegeven moment dat de toegestane snelheid 100 kilometer per uur was, doch dat de snelheidsmeter van het dienstvoertuig een snelheid aangaf van 160 kilometer per uur. Vervolgens zag hij dat vanaf de oprit Maarssen diverse opvallende politieauto's de A2 opreden en dat er ook een opvallende politiemotor bij de achtervolging aansloot. De snelheidsmeter gaf op dat moment weer 160 kilometer per uur aan. Aangezien de afstand met de Ford Focus gelijk bleef, ging hij ervan uit dat de Ford Focus ook met deze snelheid reed. Nadat zich een aantal opvallende politieauto's en één opvallende politiemotor bij hen hadden aangesloten, zag hij dat ze werden gepasseerd door een grijze Opel Astra. Hij zag dat dit ook een politievoertuig betrof, aangezien deze auto het stopbord aanhad op de hoedenplank. Deze auto ging voor de Ford rijden. Collega's in het opvallende dienstvoertuig met oproepnummer 18:90 gingen op dat moment rechts van de Ford Focus rijden. Zelf bleven zij erachter, aldus [verbalisant 2]. Daarop zag hij dat de bestuurder van de Ford Focus ineens abrupt naar rechts ging en vervolgens tegen het opvallende voertuig van de 18:90 aanbotste. De snelheidsmeter liet op dat moment een snelheid zien van 140 kilometer per uur. Nadat de Opel Astra even naar achteren was gezakt, zag hij dat de Opel de Ford Focus wederom rechts passeerde. Hij zag toen dat de bestuurder van de Ford Focus scherp naar rechts stuurde en de Opel de weg afsneed. Toen de Ford Focus zijn auto passeerde, schrok hij van de houding van de bestuurder. Hij had krampachtig het stuur vast en had alleen maar oog voor de weg.

Verbalisant [verbalisant 3], de bijzitter van [verbalisant 2], heeft in zijn aangifte bevestigd dat zij op een gegeven moment werden geramd door de Ford Focus. Hij voelde daarbij een voorwaartse druk in zijn lichaam. Het was een heftige klap.

Verbalisant [verbalisant 1] heeft als getuige verklaard dat hij samen met verbalisant [verbalisant 4] in het opvallende dienstvoertuig zat met oproepnummer 18:90. Hij was de chauffeur. Hij heeft verklaard dat zijn voertuig tweemaal door de Ford Focus is geramd. In zijn aangifte heeft hij hierover verklaard dat de Ford Focus op een gegeven moment achter zijn voertuig kwam te rijden. Hij zag toen in zijn binnenspiegel dat de bestuurder van de Ford Focus plotseling zijn snelheid verhoogde en hem toen snel naderde. De Ford Focus is vervolgens vol tegen zijn dienstvoertuig aangereden. Hij kwam recht op hem afgereden en deed geen poging naar links of rechts te gaan, dan wel om te remmen, aldus [verbalisant 1]. Zijn snelheid bedroeg op dat moment 120 kilometer per uur. Toen hij even later rechts naast de Ford Focus reed, zag hij dat de bestuurder in zijn richting keek en direct daarna een forse stuurbeweging maakte in zijn richting. Hij zag dat hij op dat moment 140 kilometer per uur reed. Daarna zag en voelde hij dat de Ford hem aan de zijkant met een harde klap raakte. Hij voelde dat zijn voertuig daarna korte tijd hevig slingerde en hij moest een forse stuur- en remcorrectie uitvoeren om een ongeval te voorkomen.

Verbalisant [verbalisant 5] heeft in zijn aangifte verklaard dat hij tijdens de achtervolging in het onopvallende politievoertuig reed, de grijze Opel Astra. Toen hij voor de Ford Focus kwam rijden had hij zijn transparantbord 'Stop politie' al aanstaan. Tijdens de achtervolging is hij meerdere keren geramd, dan wel aangereden, aldus aangever. Hij zag in zijn binnenspiegel dat dit werd gedaan door de Ford Focus. Bij de eerste aanrijding zag hij op zijn snelheidsmeter dat hij een snelheid had van ongeveer 160 kilometer per uur. Verdachte had volgens hem geen aanleiding om op dat moment tegen de politieauto aan te rijden, want deze had niet geremd. Er was op dat moment ook ruimte voor de Ford Focus om naar links of rechts uit te wijken. De laatste aanrijding gebeurde met een groot snelheidsverschil. De Ford Focus reed op dat moment achter hem en zag kennelijk kans zijn snelheid te verhogen. Verbalisant [verbalisant 5] heeft verklaard dat hij corrigerende stuurbewegingen moest maken om een aanrijding tussen zijn voertuig en de overige weggebruikers te voorkomen.

Verbalisant [verbalisant 6] heeft als getuige verklaard dat zij samen met [verbalisant 5] in het onopvallende dienstvoertuig zat. Zij heeft bevestigd dat de auto waarin zij zat vier keer is geramd, waarvan de laatste keer het hardst. Ten overstaan van de rechter-commissaris heeft zij verklaard dat de afstand die zij hielden ten opzichte van de Ford Focus steeds groot genoeg was.

Ook medeweggebruikers (getuigen) hebben deze verklaringen van de verbalisanten, waaruit blijkt dat de bestuurder met snelheden van 120 tot 160 kilometer per uur drie politieauto's heeft geramd, waarvan sommige meerdere keren, bevestigd.

Vraag 2.

Is hier sprake van poging tot doodslag (meermalen gepleegd)? (15p)

Vraag 3.

(Even van de snelweg af)

John Verkerk is een bekende van de bestuurder van de Ford Focus, vader Hank S en diens zoon Jeffrey S (de bijrijder). Het trio heeft al vaker samen diefstallen gepleegd, waarbij John veelal de bedenker is, terwijl de andere twee de rol van 'uitvoerder' op zich namen. Met het oog op een aanstaande kraak die de volgende dag 's avonds op een bedrijventerrein in de gemeente Houten zou worden gezet, heeft John op de avond voorafgaand aan dag van de diefstal van diesel aan Hank gevraagd om 'de tank van de Ford even vol te gooien'. De Ford Focus is een aantal dagen daarvoor door John gestolen in Utrecht. Daaraan voegde John onmiddellijk toe: "Je moet er wel nog even een andere kentekenplaat op zetten, ik heb nog wel een in de schuur liggen" en: "Je kunt het beste naar het tankstation van Shell aan de A2 gaan, want daar zijn ze aan het verbouwen; je kunt daar zo wegkomen zonder dat ze je zien." Hank wist precies wat John bedoelde en nam de sleutels van de Focus in ontvangst.

De volgende dag gooide hij de diesel in de tank van de Focus en werd hij tijdens het tanken door de medewerker van het tankstation op het vreemde kenteken aangesproken. Hierna ontrolde zich hetgeen hierboven onder vraag 1 en 2 is beschreven.

Vraag 3a. Beoordeel of John schuldig kan worden bevonden aan uitlokking van diefstal van de diesel (12p)

Vraag 3b. Beoordeel of John schuldig kan worden bevonden aan het medeplegen van diefstal van de diesel. (8p)

Vraag 4.

(Weer terug op de snelweg, de achtervolging door de politie van de Ford Focus is gaande en leidt uiteindelijk tot de aanrijding op de laatste auto in de roemruchte, door de politie gecreëerde filefuik op de A2)

De bestuurder van de Ford Focus, Hank S dus (hieronder 'verdachte'), werd tijdens de achtervolging op de snelweg omringd door politieauto's, die afwisselend achter, naast en voor hem reden. Er werd gereden met hoge snelheden op het traject van de laatste twaalf kilometer vóór de plaats van het ongeval (waarbij uiteindelijk een jonge automobilist de dood vond). Volgens de AVL-gegevens reden de achtervolgende politieauto's – en naar redelijkerwijs aan te nemen is ook de auto van verdachte – tussen de 136 en 150 kilometer per uur op dat traject. De matrixborden boven de weg hebben op enig moment maximaal toegestane snelheden van 70 respectievelijk 50 kilometer per uur uitgestraald. Technisch onderzoek heeft uitgewezen dat de matrixborden boven de weg al in werking waren op het moment dat verdachte deze naderde. Verdachte heeft de signaleringen dus kunnen zien en hij had ze ook móeten zien, zodat hij zijn rijgedrag daarop had kunnen aanpassen. Verdachte heeft echter verklaard dat hij enkel lette op de weg direct voor hem en op de verbalisanten zodat hij de matrixborden niet heeft gezien. Verdachte heeft de maximaal toegestane snelheid in ernstige mate overschreden. Dat kan worden vastgesteld aan de hand van de resultaten van het technisch onderzoek van de politie en het rapport van deskundige ir. Spek van het NFI. De matrixborden in de aanloop naar de file gaven de op dat moment geldende maximum toegestane snelheden aan van 70, respectievelijk 50 kilometer per uur. Verdachte moet op dat traject van ongeveer 1.500 meter gemiddeld ongeveer 136 kilometer per uur hebben gereden gelet op de AVL-gegevens van de achtervolgende politieauto's. Daarmee heeft hij in de laatste minuten voor het ongeval de op dat moment geldende maximaal toegestane snelheid met tussen de 66 en 86 kilometer per uur overschreden. Dat verdachte nauwelijks heeft geanticipeerd op hetgeen in het verkeer gebeurde, blijkt uit de snelheid waarmee verdachte uiteindelijk op de auto van [slachtoffer] is gebotst. Volgens de meest conservatieve berekeningen was die snelheid ten minste 99 kilometer per uur, maar ir. Spek acht een minimale snelheid van 118 kilometer per uur meer in de rede liggen

Op het moment dat de file is ontstaan, is de signalering op drie portalen van de matrixborden aangegaan. Daarop werd met knipperende signalen een lagere maximum snelheid aangegeven (respectievelijk 70 en 50 kilometer per uur). De rechtbank stelt vast dat verdachte de signalen op de matrixborden heeft kunnen zien, gelet op de omstandigheid dat de matrixborden in werking waren getreden in ieder geval een minuut voordat verdachte ze passeerde. Het dossier bevat echter geen bewijsmiddelen waaruit af te leiden is dat verdachte de signaleringen ook daadwerkelijk heeft gezien en dus -ondanks dat hij zich bewust was van de verlaagde maximum toegestane snelheid op de matrixborden- zijn snelheid niet heeft geminderd. Verdachte heeft zelf altijd ontkend de matrixborden te hebben gezien. Zijn zoon heeft evenmin een verklaring afgelegd waaruit is af te leiden dat verdachte de matrixborden heeft gezien. Verbalisant [verbalisant 2] heeft verklaard dat hij heeft gezien dat verdachte krampachtig zijn stuur vasthield en alleen maar oog had voor de weg.

Er was sprake van een brede snelweg en het was een zaterdagochtend met weinig verkeer op de weg. Het ontstaan van een file is in die omstandigheden in het algemeen onverwacht te noemen. Daarbij komt dat de file is ontstaan net voorbij de afslag Vinkeveen (bezien vanuit het zuiden). Niet ver voor de plaats van het ongeval loopt de snelweg in een bocht omhoog waardoor het zicht op het gedeelte van de snelweg achter de helling (tijdelijk) ontnomen wordt. Een aantal medeweggebruikers heeft ook verklaard dat het verkeer ineens stilstond en dat ze hard moesten remmen om tijdig tot stilstand te komen. Zelfs voor een aantal verbalisanten die wisten van de aanstaande file, omdat ze daarvan via de portofoon op de hoogte waren gesteld, kwam de file toch erg plotseling waardoor hard geremd moest worden om een aanrijding te voorkomen.

Toen uiteindelijk de file over de volledige breedte van de snelweg stond, heeft verdachte daar niet tijdig op gereageerd doordat hij roekeloos met veel te hoge snelheden bezig was om de politie van zich af te schudden. De daardoor ontstane aanrijding had een dodelijk slachtoffer tot gevolg.

Vraag 4.

Bespreek op basis van bovenstaande gegevens uitvoerig of de verdachte opzet had op de dood van het slachtoffer en zich derhalve al dan niet schuldig heeft gemaakt aan het plegen van het delict zoals bedoeld in art 287. (20p)

Vraag 5.

Kan de zoon van de bestuurder worden aangemerkt als 1) medepleger dan wel als 2) medeplichtige aan de hierboven vermelde strafbare feiten de diefstal van diesel en de pogingen tot doodslag op de agenten? Vergeet niet om op *beide* deelnemingsvormen in te gaan. (15p)

Vraag 6.

(staat los van de casus)

Geert Zwezerik is gescheiden van Antje Marinus. De aanleiding voor de scheiding is vooral het agressieve gedrag van Geert geweest, zowel tegen zijn ex-vrouw als tegen zijn drie kinderen. Om die reden wordt Geert ieder contact met zijn kinderen door Antje onthouden. De kinderen weigeren overigens zelf ook ieder contact met hun vader. Geert weet dit, maar hij denkt dat Antje, haar familie en de leerkrachten van zijn kinderen daar achter zitten. Het is voor hem onverteerbaar dat hij zijn kinderen niet mag zien, hij weet zich geen raad. Op een zeker moment barst bij hem de bom. Woest stapt hij in zijn auto en rijdt naar de school van zijn kinderen. Hij parkeert zijn auto op 100 meter afstand van de school en stapt uit zijn auto zodra hij zijn ex-vrouw voor de school ziet staan. Hij rent vervolgens ziedend en tierend op haar af, en maakt haar voor alles en nog wat uit. 'Als ik ze nu niet meekrijg, dan ontvoer ik ze binnenkort', schreeuwt hij woest. Antje duikt weg achter de brede rug van haar nieuwe vriend, Berend. Berend, een beer van een vent, stapt op Geert af en slaat zonder een woord te zeggen op Geert in. Geert valt daardoor op de grond. Op het moment dat Berend weer uithaalt, pakt Geert een baksteen die voor het grijpen ligt en slaat daarmee hard tegen het voorhoofd van Berend. Berend zakt daarop ineen en wordt met zwaar hoofdletsel afgevoerd naar het ziekenhuis.

Vraag 6.

Geert moet drie maanden later voorkomen. Op welke strafuitsluitingsgrond zal ^{Geert} ~~Berend~~ een beroep doen en hoe beoordeelt u de kans van slagen van dat beroep op die strafuitsluitingsgrond? (15p)

Einde van het tentamen.